

Letnaka vsaki...
 1. mesec L. 22, 2. mesec L. 22, 3. mesec L. 22, 4. mesec L. 22, 5. mesec L. 22, 6. mesec L. 22, 7. mesec L. 22, 8. mesec L. 22, 9. mesec L. 22, 10. mesec L. 22, 11. mesec L. 22, 12. mesec L. 22.
 Oglasna lista za 1 mm prostora v širini 1 k...
 1. mesec L. 150, 2. mesec L. 150, 3. mesec L. 150, 4. mesec L. 150, 5. mesec L. 150, 6. mesec L. 150, 7. mesec L. 150, 8. mesec L. 150, 9. mesec L. 150, 10. mesec L. 150, 11. mesec L. 150, 12. mesec L. 150.
 Oglasna lista za 1 mm prostora v širini 1 k...
 1. mesec L. 150, 2. mesec L. 150, 3. mesec L. 150, 4. mesec L. 150, 5. mesec L. 150, 6. mesec L. 150, 7. mesec L. 150, 8. mesec L. 150, 9. mesec L. 150, 10. mesec L. 150, 11. mesec L. 150, 12. mesec L. 150.

OGRSKA IN SOSEDI

BUDIMPEŠTA, 2. avg. 1927.

Vsa Ogrska se nahaja danes v stanju visoke mrzlice in more se videti in reči, da je to Rothermerejev ogenj. Lita društva, klubi in vsa ogrska javnost se bavijo danes z lordom Rothermere-jem in z njegovimi članki v listu «Daily Mail». Angleški lord se proslavlja kot ogrski narodni junak. Staro sovraštvo proti Angliji, s katero se je Ogrska vojskovala, je pozabljeno in na njegovo mesto so stopile brezmejne simpatije. Najrazličnejša društva volijo lorda Rothermere-ja za svojega častnega člana, pošiljajo se mu zahvalnice s tisoči podpisov, slavijo ga mesta, trgi in kmetijske občine in mu sporočajo svoje pozdrave.

Vse to se dogaja zato, ker je imenovan Anglež, ki je član skrajne desnice angleške konservativne stranke, pisal svojem listu «Daily Mail», kot rečeno, da je trianonska mirovna pogodba, s katero je premagana Ogrska sklenila mir, krivična ter da se ta krivica mora popraviti. Do tega zaključka je prišel Anglež po svojem nedavnem dvodnevem prebivanju v Budimpešti, a po njegovem povratku je sledil znani njegov nastop v prid ogrskim revanšnim stremiljenjem.

Pomen te akcije lorda Rothermere-ja pa se more dovolj jasno razumeti le, če si predložimo v kratkih potezah celo zgodovino prizadevanja ogrskih iredentistov za zlomitev trianonske pogodbe. Znano je, da so začeli ogrski politični krogi že takoj po podpisu te pogodbe veliko akcijo za zopetno priključitev ozemlja, ki ga je morala Ogrska odstopiti Čehoslovaki, Rumunski in Jugoslaviji. Delali so v prejšnjih letih razne kake, da bi pridobili za to idejo tudi druge vlade. Več let so mislili celo na oborožen vpad v odstopljene kraje. Naravno pa je, da so našli vsa ogrska šepetanja na gluha ušesa; vse velesile so odločno odklanjale vsak tak poskus.

Tedaj so uvideli ogrski krogi, da stvar le ne gre, in začeli so misliti na novo taktiko, ki je dobila svojo konkretno obliko v mirnejši in korektniji, toda nič manj vztrajni propagandi za revizijo trianonske pogodbe. Ta parola se je dolgo časa ponavljala, seveda pa prav tako brez vsakega uspeha. Kako se bo pač vpuščala katerakoli evropska vlada niti v neobvezno razpravo o starih predlogih, nikar pa da bi se celo hotela resno angažirati za take iluzije! Zakaj jasno je — a tega se ogrski propagandisti ne zavedajo — da se na ta način le pita ogrski narod z nevarno politično hrano ter odvrača njegovo mišljenje in hotenje od prepotrebne obnovitvene dela za notranjo konsolidacijo države v novih mejah, v čimer je za Ogrsko kakor sicer za vse ostale nasledstvene države edina rešitev.

Poleg vsega drugega pa je tu tudi neverjetna drznost te propagande, ki zadostuje, da jo mora odkloniti vsak državnik že vnaprej kot nesmiselno aventuro. Izza časa srednjeveškega fevdalizma, ko so posamezni knezi dajali posamezne dele svojih dežel za doto svojim hčeram, se namreč ni še slišalo, da bi katerakoli država odstopala svoje nacionalno ozemlje kar tako, kadar bi se to zljubilo enemu ali drugemu sosedu. Na isti način bi lahko zahtevala na pr. Anglija od Francije, naj ji odstopi kos svojega ozemlja ob Rokavskem zalivu. In se danje «postavljanje» ogrskih propagandistov ni nič drugačno. Oni pravijo enostavno: Vi Jugoslavija, Čehoslovaki in Rumunski mi morate zopet vrniti one dežele, ki ste jih v zadnji vojni osvojili in ki sem vam jih jaz Ogrska odstopila s trianonsko mirovno pogodbo. In to kljub temu, da so te dežele obljubene po nemadžarskem prebivalstvu, med katerim se nahajajo le neznatne manjšine priseljenih Madžarov.

Tudi tukajšnji resnejši politični krogi, ki imajo direkten ali indirekten delež na odgovornosti za ogrsko uradno politiko, se zavedajo, da se pogajanja vsa ta propaganda za iluzije. Dobro vedo namreč, da trianonske mirovne pogodbe ne bo nihče v Evropi hotel rušiti kakor sicer tudi nobene druge mirovne pogodbe.

Nastop lorda Rothermere-ja je napravil na Ogrskem silen vtis, razen na odgovorne vladne kroge, ki se zavedajo brezuspešnosti akcije, dasi tega javno ne priznavajo. Pod njegovim vplivom so ogrski revanšisti popolnoma opustili idejo vzpostavitve monarhije, «žrtvovali» so tudi meje nekdanje predvojne Ogrske. Zadovoljujejo se sedaj z manj obsežnim programom, kakor da bi hoteli pokazati s tem svojo «zmernost» napram sosedom. Nočejo torej več predvojne Ogrske od Karpatov do Jadrana, temveč le nekatera mesta in komitate, namreč Slovaško z Bratislavo in Trhavo, Nitro, Lučenec, Zvolen, Košice, Užhorod, Munkačevo, Marmaroš, Veliki Varadin, Arad, Temišvar, Subotico, Osijek itd. Te kraje da mora Ogrska zopet dobiti, kajti brez njih ogrski narod da ne more obstajati!

Tako je danes — po nastopu lorda Rothermere-ja — razpoloženje ogrske javnosti. Vsa Ogrska se nahaja v stanju težke mrzlice, katera gotovo ne bo prispevala k zboljšanju njenih odnosov s sosednimi državami. In res tu po nastopu lorda Rothermere-ja nihče več ne govori o sporazumu s sosedji, temveč sta vsem v glavi le revizija trianonske pogodbe in lord Rothermere.

Seja ministrskega sveta

Javna dela - žitni pridelek

RIM, 5. Ministrski svet se je danes predpoldne ob 10. spet sestel v palači Viminale.

Minister za javna dela on. Giurati je podal izčrpan poročilo o stanju javnih del v posameznih pokrajinah. Na podlagi njegovih izjav je ministrski svet sklenil, da se ne bodo dovoljevali krediti za nova dela, dokler se ona, ki so že v teku, ne dovršijo. Izjema bo veljala samo za nepredvidene slučaje, ko bo potreba nujna.

Med drugim je ministrski svet odobril kredit v znesku 6 milijonov lir za nujna dela v zgornji Furlaniji.

Razpravljali je nato o letošnji žetvi in ugotovil na podlagi dosedanjih podatkov, da je letošnji žitni pridelek tak, kakor lani: 60 milijonov stotov. Tudi rž se je pridelala v isti množini kakor lani, pridelek ječmena in ovsa pa je za 10 oziroma 20 od sto manjši od lanskega.

Seja ministrskega sveta, ki je bila zadnja v tem zasedanju, se je zaključila ob 13.30.

Kralj Fuad bo obiskal papeža v nedeljo opoldne

RIM, 5. (Izv.) Egiptovski kralj bo uradno obiskal papeža Pija XI. prihodnjo nedeljo ob 12. uri. Papež ne bo sprejel kralja Fuada v svoji privatni knjižnici, marveč v prestolnici dvorani. Razgovor bo trajal samo nekaj minut.

Kralj Fuad bo nato posetil še vatikanskega državnega tajnika kardinala Gasparija, nakar si bo najbrž tudi nekoliko ogledal Vatikan.

Italijansko-madžarska pogodba

RIM, 5. «Gazzetta Ufficiale» je objavila kraljev odlok z dne 9. junija 1927 glede izvrševanja prijateljske, pravne in arbitražne pogodbe, sklenjene v Rimu 5. aprila 1927 med Italijo in Madžarsko. Odlok bo stopil v veljavo takoj, ko se bodo izmenjale ratifikacijske listine.

Čiščenje v okolici Neaplja

NEAPELJ, 5. (Izv.) Čiščenje v Aversanu se nadaljuje. Orožniške patrulje so pod vodstvom orožniškega majorja izvršile številne operacije ter so v zadnjih dneh aretirale 341 oseb, ki imajo na vesti razne zločine in prestopke.

Dutovlje, Kopriva in Skope združeni v eno samo občino

RIM, 5. (Izv.) Današnja «Gazzetta Ufficiale» objavlja kr. odlok, s katerim se občine Dutovlje, Kopriva in Skope združijo v eno samo občino — dutovljako.

Uradni list objavlja tudi drug odlok, ki se nanaša na ustanovitev pokojniškega zavoda za uradnike v Trstu.

Mednarodni vzorčni sejem na Reki

Vlada bo zastopala on. Martelli

RIM, 5. (Izv.) Načelnik vlade je poveril državnemu podtajniku v ministrstvu za promet on. Martellju nalogo, naj zastopa vlado pri otvoritvi mednarod. vzorčnega sejma na Reki. Sejem se bo otvoril v nedeljo ob 10. zjutraj. Udeležili se ga bodo zastopniki iz vseh držav, ki tvorijo zaledje reškega pristanišča, namreč iz Jugoslavije, Avstrije, Čehoslovake in Mađarske.

Električne železnice in telefonsko omrežje

MILAN, 5. (Izv.) «Popolo d'Italia» je danes objavil izčrpan izjavo prometnega ministra on. Ciana o razvoju elektrifikacije železnic in telefonskega omrežja v Italiji.

Ostavka

BOLCAN, 5. (Izv.) Dekan Huber v Caldoru je podal ostavko.

Podpora pokrajinam

RIM, 5. (Izv.) V finančnem ministrstvu se je sestala komisija, ki mora izreči svoje mnenje glede razdelitve 150 milijonov lir (dohodek od izmenjalnega davka v preteklem poslovnem letu) na posamezne pokrajine. Komisija bo stavila predloge na podlagi podrobnih proučitev položaja in potreb italijanskih pokrajin.

Bivši general Capello

RIM, 5. (Izv.) Uradni vojaški list objavlja danes odlok, s katerim se preklicuje odklikovanje vojskega reda viteza velikega križa, podeljeno bivšemu generalu Capellu, ki je bil obsojen radi soudeležbe pri Zanibonijevem nameravanem atentatu.

«Balille» v letalih

RIM, 5. (Izv.) Letalski tečaj za člane «Balille» se bodo pričeli prvi dni avgusta. Vršili se bodo v Pavallu del Frignano, kamor se bosta ob tej priložnosti podala on. Balbo in on. Renato Ricci, načelnik «Balille».

Seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke

BEOGRAD, 5. (Izv.) Za nedeljo je sklicana seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke. V krogih pasicevcev se zahtuje, da bo glavni odbor na tej seji razpravljal o kandidaturah in da se bo definitivno razčistilo razmerje med vladnimi in ostalimi radikali.

Aretacije v Južni Srbiji

SKOPLJE, 5. (Izv.) Tukaj so se vršile ponovne aretacije radičevskih agitatorjev, ki so bili osumljeni, da so v zvezi z bolgarskimi komiti. Tudi danes je policija aretirala enega izmed glavnih voditeljev radičevskega gibanja v Južni Srbiji učitelja Jovana Markovića. O njegovih aretaciji policija noče dati nikakih podrobnih pojasnil in se naglašja, da je osumljen zveze z bolgarskimi komiti.

Prva jugoslovenska potujoča razstava

SPLIT, 5. (Izv.) Na inicijativno beograjske trgovinske zbornice bodo priredile «Jadranska Straža», «Narodna Obrana» in druga udruženja prihodnje leto na posebnem parniku gospodarsko razstavo. Ta potujoča razstava bo poselila vse večje kraje in Sredozemskem morju in naj bi postala stalna institucija, ki bi se s vsakim letom primerno izpopolnjevala.

Avstrijski otroci na dolmatinski obali

SUSAČ, 5. (Izv.) Danes popoldne je dospel semkaj pod vodstvom župana Dunajskega Novoga Mesta 40 otrok, ki ostanejo na enomesečnem odmoru v Senju.

Minister Milosavljević v Skoplju

SKOPLJE, 5. (Izv.) Danes je dospel semkaj prometni minister general Milosavljević. V uradnih krogih se zahtuje, da se minister Milosavljević mudi v Južni Srbiji na uradni inspekciji.

Nesreča

MEKSIKO, 5. Povodom zelo narastlih vod reke Zitacuaro v državi Kichoacan, se je zrušil most. Na mostu se je nahajalo 25 ljudi, ki so se pogrezli s mostom vred v naraslo reko. Vendar njihove smrti še niso gotovi, obenem pa tudi ne vedo, če so se ljudje rešili.

Letalskih tekem v Curihu

se bodo udeležili tudi jugoslovenski letalci

BEOGRAD, 5. (Izv.) V prvi polovici t. m. se bodo vršile v Curihu mednarodne letalske tekme, katerih se bodo udeležili letalci vseh evropskih držav. Jugoslovenska mlada avijatika, ki je dosegla že lepe uspehe se bo tekmovanju udeležila s svojimi najboljšimi močmi. Jugoslovenski tekmovalci poletje iz Novega Sada dne 10. t. m. in dospejo okoli 9. dopoldne v Zagreb v dveh eskadriljah, obstoječih iz letal tipa «Potes», in treh lovcev tipa «Devoltine». Skupini poveljuje podpolkovnik Petrović. Med mlajšimi letalci so tudi najboljši jugoslovenski letalci Turko, Čendić, Vidale in drugi. V Zagrebu ostanejo letalci en dan in nato odlete preko Milana v Curih.

Dne 6. septembra, na rojstni dan prestolonaslednika Petra, se bodo vršile v Jugoslaviji velike letalske tekme. Začetna potovanja še ni določena. Bo pa skoraj gotovo Novi Sad. Druga glavna točka tekme bo Zagreb.

Kredit za popravila cest v Sloveniji

BEOGRAD, 5. (Izv.) Ministrstvo za javna dela je odobrilo kredit v znesku 4 milijonov 286 tisoč dinarjev za popravila državnih cest v Sloveniji.

Romunske zadeve

Princ Karol se namerava povrniti v domovino?

BUKAREŠT, 5. (Izv.) Poučeni krogi zatrjujejo, da si prizadeva romunski ministrski predsednik Bratianu z vsemi silami, da bi spravil v regentski svet tudi kraljico vdovo Marijo.

V zvezi s tem je podal glasom poročil iz Pariza princ Karol izjavo, v kateri naglašja, da br v tem slučaju stori vse, da pride spet do svojih pravic na romunski prestol. Ta izjava je vzbudila v vseh političnih krogih veliko senzacijo in se splošno sodi, da se je princ Karol odločil, da se za vsako ceno povrne na romunski dvor.

Dunajska občinska straža

se bo razpustila

DUNAJ, 5. (Izv.) Zvezni kancelar dr. Seipel je 30. julija poslal dunajskemu županu Seitzu pismo, v katerem mu sporoča, da je dobil od likvidirajočega organa medzvezniške vojske kontrolne komisije noto z datumom 29. julija, v kateri z ozirom na člen 123 saintgermanske mirovne pogodbe protestira proti ustanovitvi občinske obrambne straže in zahteva, naj se ta straža razpusti. Danes je župan Seitz obvestil zveznega kancelarja, da bo občinska straža razpuščena do 18. avgusta.

Pogajanja za mednarodno posojilo Avstriji

DUNAJ, 5. «Wiener Allgemeine Zeitung» prinaša vest, da je pričela avstrijska vlada se pogajati z rimsko, pariško in londonsko vlado za mednarodno posojilo, ki ga namerava najeti avstrijska republika. Posojilo bi uporabila za podpiranje industrije in za nabavo surovin ter za javne zgradbe, ki jih namerava zgraditi.

Bethlen ne bo šel v Ženevo

BUDIMPEŠTA, 5. (Izv.) Ministrski predsednik grof Bethlen se ne namerava udeležiti jeneskega zasedanja Društva narodov v Ženevi. V Ženevi bo tokrat padla odločitev o sedmogradiških posestvih madžarskih optantov. Madžarsko bo na tem zasedanju zastopal zunanji minister Walko.

Stavkovno gibanje na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 5. (Izv.) Na deželi se stavkovno gibanje vedno bolj razširja. Stavke v petčujskih premogokopnih revirjih trajajo dalje. V Kraljevem Beogradu stavkajo delavci v kamenolomih že 14 dni. V Segedinu so gradbeni delavci za jutri napovedali stavko.

Prekoceanski polet

PARIZ, 5. (Izv.) Iz Toronta poročajo, da se bosta morala letalca Maxwell in Tuely odpovedati načrtu za prekoceanski polet iz Kanade v London, ker jim vlada ne čede izdati dovoljenja.

Poslednja seja konference

za omejitve pomorskega oboroževanja v Ženevi

ŽENEVA, 5. Včeraj popoldne se je na jako enostaven način ugotovil polom ženevske konference.

Predvčerajšnjemu sestanku, ki smo o njem poročali ni sledil s strani delegatov pri konferenci noben komuniké, nobena izjava. Težko je bilo uginiti, o čem so delegati govorili na tistem sestanku, ki se je vršil v neki čisto zasebni vili. Šele včeraj zjutraj so novinarji zvedeli, da ni bilo mogoče najti prav nikakega izhoda iz težavnega položaja, ter da bodo nadaljnja pogajanja odložena za nedoločen čas.

Včeraj popoldne ob 15. uri pa se je sestalo onih šest delegatov v dvorani «Hotela des Berges». Seja je bila relativno kratka in ji je predsedoval načelnik ameriške delegacije Gibson. Admiral Bridgeman, ki se mu je pridružil še delegat svobodne države Irske Mac White, in japonski delegat admiral Saito sta podala v imenu angleške oziroma japonske vlade svoje izjave. Te izjave je predsednik Gibson strnil v eno izjavo, sestojalo iz devetih točk. V izjavi, ki je bila nato objavljena, so delegati na včerajšnji seji enostavno ugotovili, da se predložiti posameznih delegacij nesprijemljivi ter da se s tem konferenca sama ob sebi zaključuje.

Gibson je med drugimi ugotovitvami dejal tudi to, da so želeli posamezni delegati uradno ugotoviti, da se zapreke, ki so se stavile na včeraj zaključeni konferenci, ne smejo smatrati kot trajne. Nasprotno bo vsaka izmed prizadetih strank skušala urediti svoje razmere in stališče tako, da se bo lahko končno veljavno moglo priti do sporazuma tudi glede vprašanja o omejitvi pomorskega oboroževanja.

LONDON, 5. Že včerajšnji večerni listi so prinesli vest o popolnem polomu ženevske konference. Vest ni napravila ravno zelo globokega vtisa, saj je bila javnost že ves teden vnaprej priprčana, da pogajanja v Ženevi ne bodo uspela.

Londonski list «Star» pravi, da je čudno, da se je konferenca v Ženevi tako žalostno zaključila ravno na dan 13. obletnice, ko je Anglija pričela vojno proti Nemčiji in ostalim centralnim vlastem.

Izjave generala Fullerja

o pomembni obsodbi Sacco in Vanzettija

BOSTON, 5. Guverner države Massachusetts Fuller je včeraj podal novinarjem pojasnila o svoji odločitvi, da se Sacco in Vanzetti končno veljavno obsodita na smrt. Guverner Fuller je dejal, da se je prepričal, da sta Sacco in Vanzetti kriva. Zato on ni mogel storiti drugega, nego potrditi smrtno obsodbo.

«Po prizivu, je dejal Fuller, «ki sem ga prejel 13. marca, sem proučil celotno zadevo, ne da bi zavzel že vnaprej svojega stališča in ne z namenom, da bi končno potrdil razsodbo sodišča. Če bi se bil prepričal, da je ravno sodišče nasilno ali bi se obravnava ne vršila, kot bi se bila morala, bi bil to povedal odkrito in lojalno.»

Fuller je še dodal, da se je posvetovalni odbor povsem strinjal z njegovim stališčem.

Minister Beneš

o vprašanju združitve Avstrije z Nemčijo

PARIZ, 5. Poročevalcu lista «ECHO de Paris» je podal minister Beneš v razgovoru o poslednjih krvavih dogodkih na Dunaju tudi pomembnejše izjave o vprašanju združitve Avstrije z Nemčijo.

Minister Beneš je dejal, da ni niti za trenutek sumil, da bi bili dogodki v kaki zvezi z avstrijskimi zunanje-političnimi zadevami ali celo z vprašanjem združitve Avstrije z Nemčijo. Združitve zaenkrat v nobenem slučaju ni mogoča, ker bi povzročila prevelike spremembe ne samo evropskega zemljevida, temveč še bolj evropskih interesov. Beneš meni, da bo prišel celo trenutek, ko že sami prizadeji činitelji ne bodo več imeli interesa pri celi stvari. Vendar pa s tem ni rečeno, da bi se morala vsa zadeva enostavno opustiti in potisniti popolnoma v ozadje. Nasprotno bi bilo treba o tem vprašanju še mnogo razmotrivati, toda spoznamo in odkrito.

Francosko-nemška trgovinska pogajanja

pred zaključkom

PARIZ, 5. Po nekem francoskem komunikéu so se pogajanja med Francijo in Nemčijo za zaključitev trgovinske pogodbe razen glede nekaterih spornih vprašanj ugodno razvijala. Pogajanja se bodo bržkone še tekom današnjega dne zaključila. Francoski trgovinski minister Bokanovski namerava že tekom jutrišnjega dne predložiti zaključke teh pogajanj francoskemu ministrskemu svetu v odobritev. Omenjena sporna vprašanja so uvoz žide v Francijo ter uvoz elektromehaničnih izdelkov v Nemčijo.

200 rudarjev

vsled eksplozije zasutih

HENDERSON (Kentucky), 4. V rudniku zapadno - kentuckyške premogokopne družbe v Chayu se je pripetila strašna eksplozija. 200 delavcev, ki so se nahajali v rudniku, je bilo zasutih. Katastrofa je zahtevala — glasom poslednjih poročil — 75 človeških žrtv.

Upor Indijancev v Boliviji

LA PAZ, 5. Iz Suereja javljajo, da se je uprlo 500 Indijancev v pokrajini Chayanta. Uporniki so povzročili težke nemire. Policija, ki ni mogla obvladati položaja, je pozvala takoj na pomoč vojaštvo.

Protestantovski cerkveni zbor v Lausannei

BAZEL, 5. V Lausannei se je otvoril zbor protestantovskih cerkev, ki se bo vršil do 21. avgusta. Na zboru je zbranih 500 odposlancev, ki zastopajo 90 različnih cerkva. Zastopane so presbiterijanska, anglikanska, luteranska, evangelijska, metodistična, baptistična, protestantovski cerkvi na Češkem in v Švici, starokatoliška v Nemčiji itd.

Po otvoritvenih svečanostih, ki so se vršile v lausaneški katedrali, so se zbrali zborovalci v palači Rumine, kjer se je nato vršila prva plenarna seja protestantovskega cerkvenega zbora.

DNEVNE VESTI

Pojasnilo

Prejeli smo s prošnjo za objavo: «Stražarji za «Malim listom» so v teh dneh zopet sprožili časopisni prepir. Ne čudim se, saj čakajo nacer pa ne morda misliti, da bi odgovarjal na kolobocije «Malega lista», ako ne bi šlo pri tem za kaj drugega.

Na člančič «Malega lista» z dne 22. julija št. 30 «Duhovnika od-pednika», v katerem ponovno trdi dopisnik, da sem podpisani svobodomislec, izjavljam, da nisem svobodomislec in da ne snujem svobodomiselnih društev. Mislim pač svobodno in me pri tem vezeta logika in vest, — medtem ko dopisnika častivrednega «Malega lista» ne veže, kakor je videti, niti

logika, še manj pa vest. Sicer bi pa že bil čas, da bi enkrat nehali napadati z izrazi «svobodomislec», «znani svobodomislec» itd. Ljudje, ki mečejo brez premisleka v sedanjih razmerah take besede, zaslužijo zausnice.

Besede, ki jih navaja «M. l.»: «...v naših vrstah sta dva častljiva duhovnika, in sicer profesor dr. Andrej Pavlica in dr. Franc Zigon», — ne odgovarjajo resnici. Res je pač, da sem dejal po ugotovitvi g. Cirila Sedeja, da bo prisiljen nastopiti na prižnici, ako se društvo ne bo postavilo na pozitivna načela krščansko-socialnega programa, — da krščansko-socialni program pač ni isto kot katoliška vera. V dokaz temu sem navedel okolnosti, da se s sistemom «krščansko-socialne» organizacije

«Malega lista» in «Straž» ne ujemajo mnogi duhovniki, med njimi tudi profesorja gg. dr. Pavlica in dr. Zigon.

Naravnost izpod pazduhe pa je prišel resnično ljubniški dopisnik trditelj, da je na poznanem sestanku v Podsaobotinu v dvorani nekdo zaklical na naslov gg. dr. Pavlice in dr. Zigona: «Sram naj ju bo!» — Teh besed ni nihče zaklical, ker Podsaobotinci predobro poznajo oba g. profesorja. Padali so pač melaskavi vzkliki, toda na naslov nekoga, ki ga nečemo imenovati iz pizirov, ki jih «Mali list» kot glasilo «krišansko-socialne» organizacije ne pozna, ko napada duhovnika.

Neham, da kost prepira ne bo premanjšala!

Gorica, dne 2. avgusta 1927.

Zorko Jelinčič.

Prokletstvo zlata

Tak je naslov novega zanimivega podlistka, ki ga začetno objavljati v jutrišnji številki. Opozorjamo na novo mično povest številne ljubitelje in ljubiteljice podlistkov «Edinosti».

DELOVANJE ŽIVILSKÉ POLICIJE

V tednu od 29. julija do 4. avgusta je preiskal urad občinske policije za živila 1360 lokalov, med katerimi 170 prodajalnih kruha. Poleg tega je policija nadzorovala vse trge v živilih in prostore izven trgov. Izvršil je 303 zasege živil, katerih konsum ni dovoljen, dalje je zasegla dva kozarca, ki nista bila več za rabo, vzela je 13 vzorcev za analize, pokušala mleko v 60 slučajih, naznanila 12 oseb radi prestopka zoper določene cenike in radi tega, ker niso imele izloženih napisov z označitvami cenami; 10 slučajev je naznanila obrtni zdravstveni policiji.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

5. avg. 1927.

Kakor navadno proti koncu vsakega tedna je tudi včeraj trg bil precej dobro založen z blagom. Presenetile so lepe množine krompirja, ki je popustil za približno 5 centezimov pri cenah za vse kakovosti in bil navzlic temu lepo kvotiran. Količinsko konkurenco mu je delal fižol. Tega je letos mnogo in kaže zelo dobro kakovost. Tudi fižol je popustil na cenah, toda to se je opazilo le v vrstah srednje kakovosti. Sedaj je prava tržna doba paradižnika. Ta ne gre le v razpadojo na drobno. Vidimo na trgu tudi skrbne hišne gospodinjice, ki ga kupujejo v večjih množinah, da doma delajo paradižnikovo konzervo. Druga zelenjava je mirna.

Sadje doživlja svoje lepe dneve. Dovožene količine breskev so včeraj dosegle dosedanj višek v sezoni. Na trgu jih je bilo do 300 centov. Tudi jabolka in hruške kar poplavlja tržaški trg. Češnjeve vrste sadja so lepo zastopane in precej čislane. Danes so bile na trgu sledeče cene:

Zelenjava: Česen 139—180 lir za stot; rudača pesa za kuhno 80—180; navadna pesa 100—150; korenje 100—160; navadno zelje 90—120; vrzote 100—160; čebula 40—80; kumare 50—70; fižol v stročju 150 do 200; fižol v stročju za luščenje 130—200; fižol komaj luščen 160 do 260; malancane 60—110; rudača zelena paprika 100—200; krompir 50—70; grah 150—160; paradižnik 30—130; radič 80—440; špinata 120—170; buče za kuhno 120—240.

Sadje: Breskve 120—450; amoli 130—160; fige 220—250; limone 30 do 35 za zabo; jabolka 90—170; hruške 90—400; vodne melone 80 do 180; ranglo 120—280; češnje 100—160; grozdje 160—300.

Cene brutto per netto. Na drobno 20% višje.

S. D. Primorje javlja M. D. Sv. Ivan, da je pripravljeno odigrati v nedeljo 7. t. m. na svojem igrišču prijateljsko nogometno tekmo ob določeni uri.

Sportni vodja.

Iz tržaškega življenja

Dramatičen samomor mladega učitelja in poskušani samomor nesrečno zaljubljenega mladence.

Sinoči okoli 19. ure je neki gosposko običen mladenič najel na trgu Unità javen avto ter naročil soferju Gvidonu Del Piccolo, naj ga popelje do Barkovega. Sofer je pognal v tek motor in čez kakih 10 minut je avto došel v Barkovlje. Tam je Del Piccolo na povelje potnika ustavil pred neko gostilno, kjer je mladenič izstopil ter naročil dva kozarca pive, enega zase, drugega za soferja, katerega je povabil, da je prisedel k njemu. Čez kakih 10 minut se je mladenič zopet odpravil proti mestu. Toda predno je sedel v avto, je vprašal soferja, koliko znaša voznina iz mesta v Barkovlje in nazaj. Sofer, ki se mu je sicer nekoliko čudno zdelo, zakaj hoče mladenič plačati voznino pred koncem vožnje, je odvrnil, da mu gre 29 lir, nakar mu je mladenič izplačal zahtevani znesek ter mu naročil, naj ga popelje nazaj na trg Unità. Med vožnjo, ko je avto došel v bližino železniškega mesta v Barkovljah, je sofer začel za seboj zamolkat pok, pa se ni dosti zmenil zato, ker je mislil, da je najbrž počilo v motorju. Čez

kakih 10 minut je avto došel na trg Unità in sofer je odprl vrata, da bi potnik izstopil. Tedaj je prestrašen zapazil, da sedi mladenič nepremično na sedelu v kotu avtomobila; glava mu je bila nisko sklonjena na prsa in na desnem sencu je imel majhno rano, iz katere je curkoma lila kri; poleg mladeniča je ležal majhen revolver, s katerim je nesrečnik očitno sprožil samomorilni strel. Meno, da je mogoče nesrečnik še pri življenju, ga je sofer naglo prejeljal v mestno bolnišnico, kjer je pa zdravnik na prvi pogled spoznal, da ima pred seboj mrtveca.

Na podlagi raznih osebnih listin, ki so jih našli pri njem, je bil samomorilec spoznan za 24-letnega Emila Tujak, učitelja v Opatlju v Istri. Pri njem so našli pismo z napisom «Post mortem», v katerem so brez dvoma navedeni vzroki, ki so privedli nesrečnega mladeniča do žalostnega koraka. Toda vsebina pisma ni znana, ker ga je zaplenila policija.

Včeraj popoldne okoli 13. ure so našli v bližini grobnice družine Zampieri na katoliškem pokopališču pri Sv. Ani elegantno oblečeno mladenko, ki je ležala napol nezavestna na tleh in polglasno ječala. Steklenica z ostanke jodove tinkture, ki je ležala poleg nje, je jasno pričala, kaj se je zgodilo. O dogodku je bila takoj obveščena rešilna postaja, odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je nesrečni mladenič izpral želodec ter jo dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Samomorilne kandidatije, ki je bila pozneje spoznana za 19-letno Marto Miha, stanujočo v ulici M. R. Imbriani št. 8, ni bilo mogoče zasilati, kljub temu pa je bilo mogoče ugotoviti, da je mladenka hotela v smrt radi nesrečne ljubezni. Pri njej so namreč našli listek s sledečo vsebino: «Bibi, moli zame, da mi Bog odpusti, kakor sem jaz odpustila Klavdiju».

Stanje nesrečne mladenke je zelo nevarno.

Plače filmskih igralcev

Zanimivo je vedeti, kake plače imajo igralce in igralci v filmskem mestu Hollywoodu (Kalifornija, Zedinjene države Sev. Amerike). Harold Lloyd dobiva okoli 21 mi-

ljonov letne plače. Sledi mu Tom Mix z 20 milijoni dolarjev. Charlie Chaplin, znameniti «Charlie» se zadovoljuje s petnajstimi milijoni in pol, ima pa še zvrst posebnih odstotke. Približno enako plačo ima Douglas Fairbanks. John Barrymore dobiva deset milijonov in Buster Keaton samo osem milijonov dolarjev na leto. Izmed ženskih igralk dobiva Mary Pickford največjo plačo, deset milijonov in pol v denarju in poleg tega še lepe odstotke iz dohodkov onih filmov, v katerih je ona nastopala. Lillian Gish ima osem milijonov, Gloria Smanson in Norma Talmadge 7 milijonov in pol.

Ženska, ki zna vihteti nož

Včeraj popoldne se je odigral v ulici Galatti voharen prizor. Dve mladi ženski, ki sta se srečali tam, sta se hudo sporeli; najprej sta se obdelovali z jeziki, kmalu nato so začele padati klobute in končno se je ena zapodila z nožem proti svoji nasprotnici ter jo zabodla v hrbet. Nesrečnica je obupno kriknila, se opotekla in se naposled zgrudila onemogla na tla. Tedaj so priskočili ljudje, ki so sprva radovedno opazovali razjarjeni ženski, ne da bi slutili, da bo prepri tako slabo končal; dočim so nekateri pridržali in razorožili žensko, ki je ranila nasprotnico, so drugi priskočili na pomoč ranjeni. Posadili so jo v neki javni avto, s katerim je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je zdravnik dognal, da je ženska, ki se je izkazala za 23-letno Iris Boniven-ter, stanujočo v ulici Lodole št. 2, zadobila globoko rano pod levo lopatico; rana je segala v prsno duplino in poškodovana je bila prsna mrena. Po prvi pomoči je bila ranjenka sprejeta v kirurški oddelk, kjer se bo morala zdraviti več tednov, ako ne bo hujšega, kar se prav lahko zgodi.

Pri zaslišanju je Boniventova izjavila, da jo je ranila neka ženska, ki jo pozna samo po imenu. Ta ženska jo je že del časa obkrožala, zato jo je včeraj, ko je srečala v ulici Galatti, pozvala, naj končno neha raznašati neresnične govorice o nji. Ker jo je ženska pri tej priliki hudo razžalila, ji je prisilila klobuto. Tedaj jo je nasprotnica zabodla z nožem.

srce. Predstavljajte si idilo: mali dveletni otrok, živ in ljubeč fantič vstane zgodaj zjutraj, ker mu je dolgčas po mami, ki je šla že zarana na delo, pride v kuhinjo, poprosi kave. Ta fantiček se imenuje Erbin Volk. Toda idila se preobrne kar naenkrat v tragedijo. Stara mama, ki je imela opraviti na ognjišču, je postavila od ognja kotel vrele vode in med tem, ko se je ozirala po kuhinji radi različnih opravkov, je živahni Erbin, radoveden, kot so vsi taki radovedni, na neznan način zagrabil za kotel, ga zvrnil nase in se oparil po vsem telesu. Seveda mu je stara mama bila takoj ob strani in se je celo sama opelkala po roki, otročiček pa je kljub temu ostal močno oparjen po vsem telesu. Nemudoma so ga odpeljali z vozom v Gorico, kjer se v bolnici usmiljenih bratov bori s težko muko.

Matere, pazite na otroke!

RABELJ

Smrtna nesreča

V ponedeljek 1. t. m. se je ponesrečil v rabeljskem rudniku Tomaž Mlekuz iz Koritnice, star tri in štirideset let. Zadel je pri svojem delu ob dinamitno patrono ter bil na mestu mrtve. Pri rudniku je bil zaposlen 18 let. Zapuščal vdovo in dva nepreskrbljena otroka. Pogreb se je vršil v sredo. Udeležilo se ga je veliko število tovarišev in rudniškega uradništva. Svirala je rudniška godba.

KANAL

Sleparček v kletki

Blizu Kanala je opravljal svojo obrt prebrisan sleparček, ki je večkrat menjal svoje ime. Ime mu je Rudolf Kogoj in je star 44 let. Pred nekoliko dnevi se je napotil k mesarju Francu Gomščku in mu potopil, da se mu je na cesti spodtaknil vol in si zlomil nogo. Naprosil je, če bi mu ga on vzel v mešnico in ga kupil. Predno pa je odšel, je prosil mesarja, naj mu posodi 15 lir. Dobil jih je in drugi dan se je vnovič vrnil in ga zaprosil, naj mu da 35 lir, češ da mu vola takoj pripelje njegov brat.

Na isti način je opeharil mesarja Stefana Makaroviča za 80 lir. Seveda je obstojal vol le v njegovih možganih. Mesarja sta nekaj časa čakala, ko pa volov ni hotelo biti, sta pričela iskati gospodarja. Orožniki so ga našli in v ječi se je spomnil, oziroma se je moral spomniti prebrisan sleparček, da je dolžan trgovcu Karlu Gabrijelčiču še 145 lir, ker je vzel na kredit nekaj blaga.

VIPAVA

Prošlo nedeljo je neki Alojz Gresonj iz Vidma v gostilni pri Ferjančiču ukradel kolo, ki je bilo last Ivana Blagajne, v vrednosti 550 lir. Kakor se ga je ptiček, vajen najbrže takih dejanj, na hiter način polastil, tako se ga je hotel iznebiti. Prodal ga je še tisti dan nekemu Francu Mislej, 27-letnemu — in sicer za smešno nizko ceno. Blagajne pa je imel srečo in kolo kaj kmalu našel in spoznal ter zadelo javil orožnikom. Ti so oba zaprli, enega zato, ker je kradel, drugega zato, ker je kolo kupil.

SOLKAN

Slovena otvoritev železniškega mostu

V ponedeljek dne 8. t. m. se slovesno otvoril naš železniški most, čigar kameniti obok se je zopet vzpostavil. Med vojno je bil pri obok porušen in da se je ohranil železniški promet, se je vrzel izpolnila z železnim mostom. Po dveh letih dela se je vrnila mostu prejšnja oblika. Delo je izvršila tvrdka A. Ragazzi iz Milana. Na slavnost v ponedeljek pride, v kolikor smo poučeni, tudi knez d'Aosta in prometni minister Ciano.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Iz šahovskega sveta

Na Dunaju je umrl sedaj malo več znani šahovski mojster Maks Weiss v svojem sedemdesetem letu. Na tekmarh in sicer na Dunaju l. 1882. in v Nürnbergu l. 1883. ni bil še odlikovan, l. 1885. v Hamburgu je pa že stopil v prve vrste. Leta 1887. v Frankfurtu je delil drugo darilo z Blackburne-jem. L. 1889. je dosegel pri tekmi v New-Yorku višek, tu sta si namreč on in ruski velemojster Cigorin delila prvo in drugo darilo. Nato se je Weiss umaknil in se ni več udeleževal šahovskih tekem, ker mu je bil ponudil dunajski Rothschild, ki je bil sam vnet šahovski amater, službo v lastni banki, kjer je ostal do svoje smrti.

Poslanica in igralka

V angleškem parlamentu sedi liberalna poslanka Hilton Philipson. Ko je bila izvoljena v poslansko zbornico, je zapustila gledališče, kjer je prej nastopala kot igralka. Sedaj, ko se je zbornica radi počitnice zaprla za osem tednov, se je poslanka vrnila zopet k gledališču. Ker je lepe postave in lepe zunanosti, odobrava občinstvo vsak njen nastop pa bodi že v zbornici ali na odru.

Ne navadna pasja razstava

Pred dvema mesecema je bila v Parizu mednarodna pasja razstava. Strokovnjaško razsodišče je obdarilo najbolj redke in najlepše in najdragocenejše živali z darili. Ko se je ta razstava že končala, so prišli v nekem pariškem predmestju na to razstavo kakor na prejšnjo, na kateri se je odlikovala le izredna lepota. V kratkem se je zbrala tako mešana družba izrodov najneverjetnejših pasem in križanj, da je prišla jurija t. j. razsodišče v veliko zadrego, koga odlikovati s prvim darilom. Slednjči so se sodniki zedinili na psa, ki je združil v sebi in na sebi posebnosti devetih pasjih pasem. Ovčar, volk, jazbec, čar, pinč, doga, lovec, buldog, od vsakega nekaj in vse skupaj je dalo žival, ki se je odlikovala in prišla celo naslikana v vse francoske liste.

Mesto zgorelo

V Hussi (Moldavija, Rumunija) je nastal požar. Ker je prav ta čas razsajal hud veter, se je požar širil v kljub vsem poskusom mestnih ognjegašcev, omejiti požar. V najkrajšem času je bila cela skupina hiš v središču mesta v ognju. Prihitelo je na pomoč tudi vojaštvo. A tudi to ni moglo ustaviti zabljive Zgorela so vsa poslopja in prebivalstvo, petnajst tisoč po številu, je brez strehe na cesti. Škoda je seveda velika.

Vsebina novega železnice

V zverinjaku v Londonu je pogmil ptič uoj. V njegovem želodcu so se dobili sledeči predmeti: dve ruti, tri rokavice, en vžgalnik, trije metri motvoza, svinčnik, kos glavnika, zaklop-nica za pnevmatiko, en velik žebelj, ključ, priprava, s katero se zapenjajo rokavice, 20 cm dolg les, dva srajčna gumba, dva novca in en belgijski srebrn frank.

Spis o Tutankamenu

Te dneve je izšla druga knjiga o Tutankamenu, zadnjem faraonu osemnajste dinastije, izpod peresa Howarda Carterja, ki je skupno z učenjakom Carnarvonom odkril grobnico tega znamenitega faraona. V tej knjigi se bavi pisatelj s vsebino grobnice, v kateri je bila kresta in popisuje podrobno vse predmete, ki so se dobili v kleti, na mumiji, v velikih škrinjah in po raznih predelih. Popise pojasnjuje obarvane podobice. Samo na mumiji se je dobilo sto in tri in štirideset predmetov: amuleti, ovrtači, ročni in nožni obroči, prstani, pasovi, diademi, verižice, okrasni orožje, vse to dovršeno po obliki, tehnični izdelavi in dragocenosti materiala. Iz železnih predmetov in hrastovih škrinj se sklepa, da je imel Egipt trgovske zveze z Evropo. Tutankamenu se je tudi zmerila glava in ugotovila se je nenavadna podobnost z mumijo Amenofisa IV., iz česar sklepa pisatelj Carter, da je bil Tutankamen sin svojega prednika Amenofisa in sicer z njegovo stransko ženo. Čeprav se je Tutankamen poročil z zakonsko hčerjo svojega prednika in njegove žene Nefertite. Po kosteh so dognali, da je imel Tutankamen osemnajst let, ko je umrl. Ko bo ves spis končan, bo to ena najlepših zgodovinskih važnih knjig, saj pa tudi pisatelj Carter slovi kot najboljši poznavalec faraonske dobe.

Doživljaji mlade Američanke

Neka mlada Američanka je izgubila v igralnici v Monte Carlu precejšnjo vsoto. Ker jo je začela boleti glava, ni hotela več igrati, in se je umaknila v svojo sobo, da v miru použije piramidon, sredstvo za glavobol. Ni se utegnila raztopiti v kozarcu vode omenjeni prašek, ko sta vdrla v njeno sobo dva gospoda, odzvela ji kozarec, nesla jo bliskoma po stopnicah do avtomobila, ki jo je takoj pripeljal v operacijsko sobo, kjer sta ji dva zdravnika izčistila in izprala želodec. Vsi so namreč menili, da se hoče nesrečna igralka radi smole pri igri zastrupiti, zato naglica, s katero so hoteli preprečiti njeno smrt. Pozneje je pojasnila Američanka zadevo, da ni imela namena zastrupiti se, nakar se je uprava igralnice pri njej oprčila.

Potrji globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš srčno ljubljani soprog, dobri oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

FRANC JAKIL

trgovec in posestnik

v četrtek, dne 4. t. m. ob 9. uri in pol po dolgem mukopolnem trpljenju, previden s svetovetjstvi svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 6. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne iz drž. splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 4. avgusta 1927.

Globoke žalujoči rodbini Jakil-Hočevar.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1018

VIA CESARE BATTISTI 12 se nabaja skladišče pohištva Türk z bogato izbero po najnižjih cenah. 999

MOTOGARAGE, Trst, Via Boccaccio 31. Prodaja motociklov in biciklov. Delavnica, opremljena z vsemi potrebnimi za popravila. 1047

GLYKOL je edino energično zdravilo proti glavobolu, tiskosti, malovernosti, obnemoglosti. Iztok lekarnice Castellani, Trst, Via dei Giuliani št. 42. 922

ŠOLA za krojenje, vezenje, bo odprla v Komnu 10. avgusta hiter lečaj. Vpisovanja pri Donda Klampferer, Komen 181.

15-LETEN deček, pošteni staršev, se želi izučiti v pekovski obrti. Pri mojstru želi imeti popolno oskrbo. Naslov Anton Kalc, čevljarški mojster, Vrhpolje pri Vipavi. 1058

STANOVANJE s šestimi prostori ali dve s tremi na razpolago. Naslov pri upravitelju. 1069

SPRICEVALA, glaseča na ime Pavel Heller, so bila ukradena. Kdor jih slučajno najde, stori veliko delo usmiljenja, ako jih prinese na tržaško upravnitvo Edinosti.

ŠIRITE

„Naš glas“

Mesečno družinsko revijo!

Naročnina za celo leto 16 L

Naslov:

Trieste, Casella postale 348

SLADOLEDNICA

FRATELLI ZAMPOLLI

TRST, Viale XX Settembre št. 25

Najboljši sladoled lastnega izdelka

837